12. SINIF COĞRAFYA DERSİ

2. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI SENARYOLARINA YÖNELİK SORU ÖRNEKLERİ

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolarda yer alan kazanımlardan bazılarına yönelik soru örnekleri hazırlanmıştır.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

2. dönem konu soru dağılım tablolarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Soru örneklerinin kazanımları, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

Kazanım: 12.3.10. Dünyadaki başlıca enerji nakil hatlarının bölge ve ülkelere etkisini açıklar.

1. Aşağıdaki haritada 2021 yılında Türkiye'den geçen petrol ve doğal gaz boru hatları gösterilmiştir.

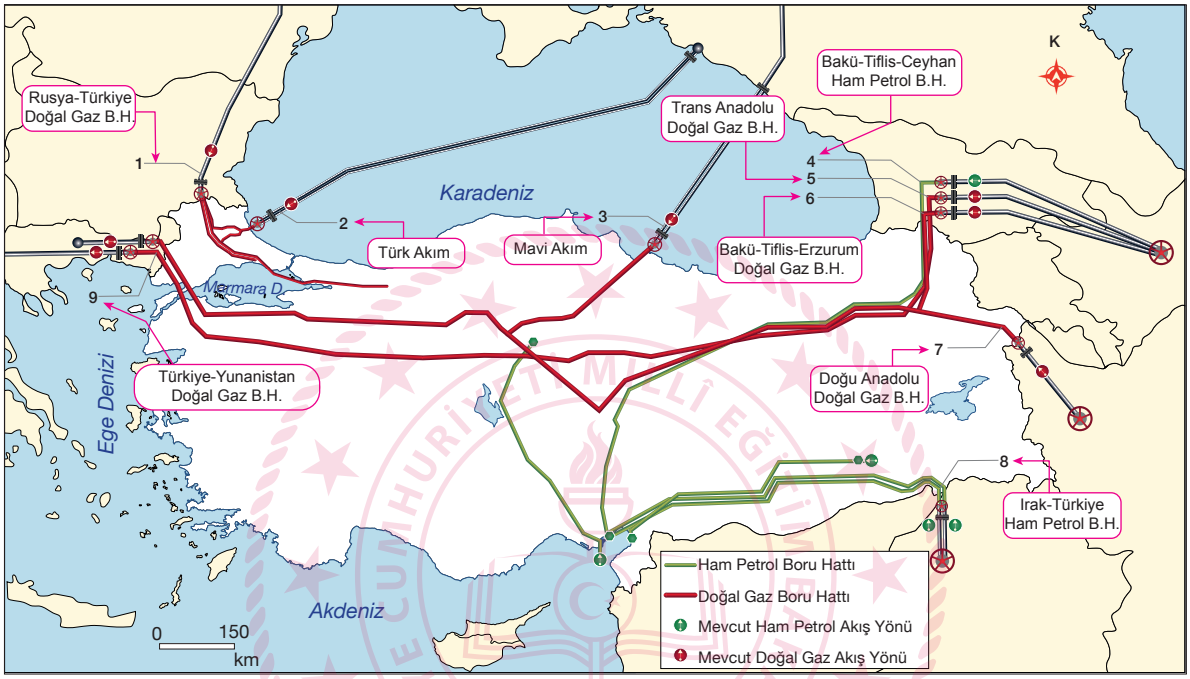

Haritayı inceleyerek Türkiye'nin boru hattı taşımacılığı konusundaki durumunu değerlendiriniz.

Kazanım: 12.4.1. Doğal çevrenin sınırlılığını açıklar.

2. Aşağıdaki grafikte kullanılabilir suyun, kullanım alanlarına dağılımı verilmiştir.

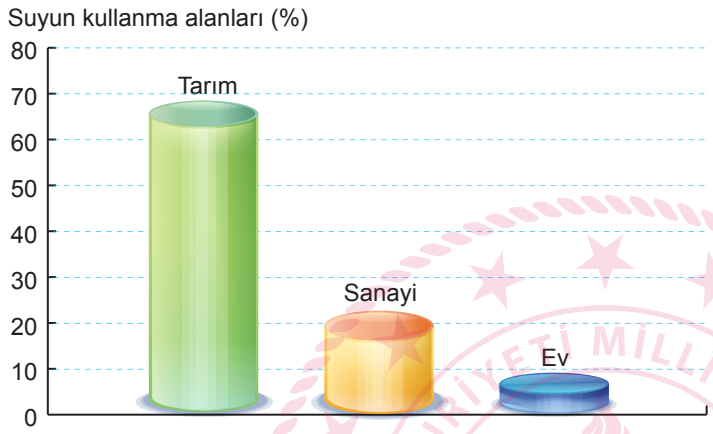

Buna göre kullanılabilir suyun sürdürülebilirliğini sağlamak için neler yapılabilir? Görüşlerinizi yazınız.

KONU SORU DAĞILIM TABLOLARI

Konu soru dağılım tablosu, öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla ortak sınavlardaki soru dağılımlarının gösterildiği tabloyu ifade eder. Konu soru dağılım tabloları, sınavların kapsam geçerliğinin artırılması ve öğrencilerin sınavlara daha bilinçli hazırlanması için her sınavda hangi konu/kazanımdan kaç soru sorulacağının önceden öğrencilere bildirildiği tablolardır. Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre konu soru dağılım tabloları öğretim yılı başında her sınav için il sınıf/alan zümreleri ve Ölçme ve Değerlendirme Merkezi Müdürlüğü ile birlikte oluşturulacak, ardından öğrencilerle paylaşılacaktır. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak il sınıf/alan zümrelerine yardımcı olmak üzere örnek konu soru dağılım tabloları hazırlanmıştır. Bu tablolardaki örnek senaryolarda yer alan sorulardan bazıları tek, bazıları ise birden çok kazanıma erişme durumunu yoklamaktadır.

NOT: Konu soru dağılım tabloları öğretim programında yer alan tüm kazanımlar dikkate alınarak hazırlanmış ancak tabloda sadece soru sorulması planlanan kazanımlara yer verilmiştir.

Coğrafya Dersi Öğretim Programı'na ve Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne aşağıdaki karekodları okutarak ulaşabilirsiniz.

Coğrafya Dersi Öğretim Programı

Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği

12. SINIF 2. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOLARI VE ÖRNEK SENARYOLAR

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce il sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolara uygun yazılı kâğıdı örnekleri hazırlanmıştır. Örnek senaryolardaki soruların sayı ve kurgularındaki fark, sorularda ölçülen bilişsel düzeylere göre şekillendirilmiştir.

Bilişsel düzey, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin bilişsel alanda ulaşacağı hedef davranışların basitten karmaşığa olacak şekilde sıralanmasıyla tanımlanan düzeylerdir.

Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; ders içeriğinde öğretilen içeriğin benzer şekilde tanımlanmasını, gösterilmesini, bulunmasını, örneklendirilmesini, listelenmesini, basit bir şekilde yorumlanmasını vb. içerir.

Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; öğretilen içeriğin yeni durumlar veya günlük yaşam durumları çerçevesinde kullanılmasını, ilişkilendirilmesini, çözümlenmesini, karşılaştırılmasını, çıkarım yapılmasını, değerlendirilmesini, yeni bakış açılarının sunulmasını vb. içerir.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, il sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

Konu soru dağılım tablolarında soru dağılımları verilen örnek senaryoların her biri, örnek yazılı kâğıdı olacak şekilde verilmiştir.

Soru çözümlerine ulaşmak
için karekodu okutunuz.

Not: Örnek senaryolardaki kazanımlar, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

12. SINIF COĞRAFYA DERSİ
2. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU

SENARYO 1

Ünite	Kazanımlar	Soru Sayısı
BEŞERÎ SİSTEMLER	12.2.17. Turizmin Türkiye ekonomisindeki yerini değerlendirir.	1
KÜRESEL ORTAM: BÖLGELER VE ÜLKELER	12.3.2. Ülkelerin konumunun bölgesel ve küresel etkilerini değerlendirir.	1
	12.3.3. Tarihsel süreçte Türkiye'nin jeopolitik konumunu değerlendirir.	1
	12.3.5. Türk kültür bölgeleri ile ülkemiz arasındaki tarihî ve kültürel bağları açıklar.	1
	12.3.8. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin ekonomik özelliklerini karşılaştırır.	1

Örnek Senaryo 1	
Soru Sayısı	**Ölçülen Bilişsel Düzey**
3 soru	*Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular* *1, 2 ve 4. sorular*
2 soru	*Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular* *3 ve 5. sorular*

Adı ve Soyadı: Sınıfı: Numarası:

SENARYO 1

Kazanım: 12.2.17. Turizmin Türkiye ekonomisindeki yerini değerlendirir.

1. Aşağıdaki tabloda Türkiye'nin 2017-2021 yılları arasındaki turizm verileri gösterilmiştir.

Yıllar	Gelen Turist Sayısı (Bin Kişi)	Turizm Gelirleri (Milyon $)	Turizm Gelirlerinin GSYH İçindeki Payı (%)	Turizm Gelirlerinin İhracat İçindeki Payı (%)
2017	38.620	26.283	3,09	15,5
2018	45.628	29.512	3,76	16,7
2019	51.860	34.520	4,58	17,5
2020	15.826	12.059	1,7	7,1
2021	29.357	24.482	3,04	10,86

Son yıllarda küresel çapta yaşanan bazı sorunlar turizm faaliyetlerini olumsuz etkilemiştir.

Buna göre turizmin Türkiye ekonomisine katkısının <u>en az</u> olduğu yılı yazınız. Bu duruma neden olan sorunu açıklayınız.

SENARYO 1

Kazanım: 12.3.2. Ülkelerin konumunun bölgesel ve küresel etkilerini değerlendirir.

2. Aşağıdaki haritada iki ülkenin dünya üzerindeki konumları gösterilmiştir.

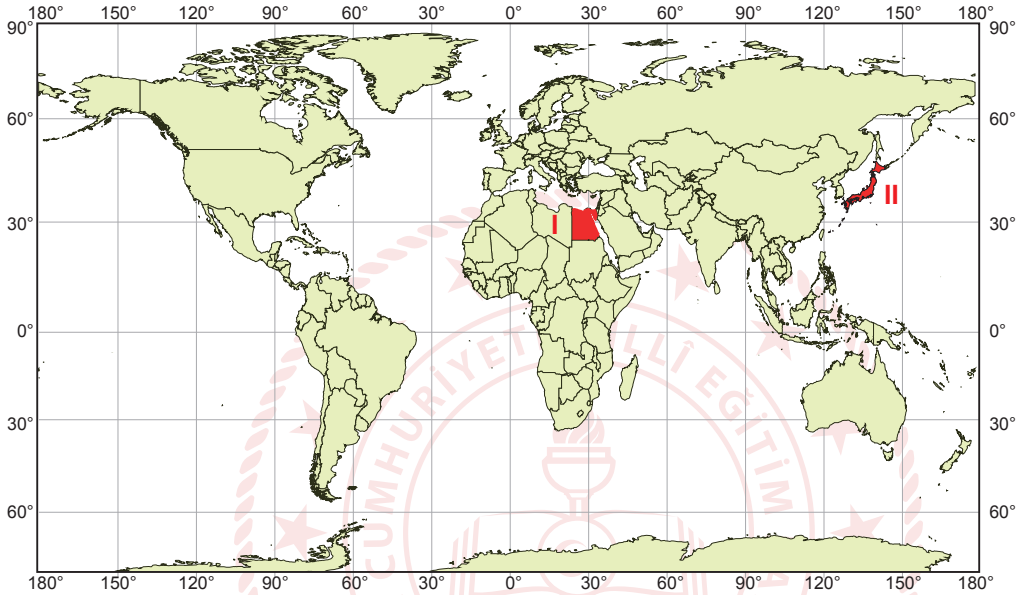

Buna göre, haritada konumları gösterilen ülkelerin adlarını yazarak bu ülkelerin küresel etkiye sahip olmalarında ön plana çıkan özelliklerinden birini açıklayınız.

SENARYO 1

Kazanım: 12.3.3. Tarihsel süreçte Türkiye'nin jeopolitik konumunu değerlendirir.

3. Aşağıdaki haritada Türkiye ve yakın çevresi gösterilmiştir.

Buna göre Kıbrıs Adası'nın Türkiye için jeopolitik açıdan önemini açıklayınız.

SENARYO 1

Kazanım: 12.3.5. Türk kültür bölgeleri ile ülkemiz arasındaki tarihî ve kültürel bağları açıklar.

4. Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinin bağımsızlıklarını kazanmaları, Türk dış politikasına yeni bir boyut eklemiştir. Türkiye'nin ortak dil, tarih ve kültürel bağlarının bulunduğu bu ülkelerle ilişkileri ve iş birliği birçok alanda ortak yarar temelinde hızla gelişmiştir.

Buna göre Türkiye'nin Orta Asya Türk Cumhuriyetlerine yönelik siyasi ve kültürel politikası hakkında bilgi veriniz.

SENARYO 1

Kazanım: 12.3.8. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin ekonomik özelliklerini karşılaştırır.

5. Aşağıdaki tabloda Avustralya ve Nijer'e ait bilgiler yer almaktadır.

Özellikler	Avustralya	Nijer
Ekonomik Sektörlerin GSYH'deki Oranı (%)	Tarım: 2,1 Sanayi: 27,4 Hizmet: 70,5	Tarım: 40,3 Sanayi: 19,5 Hizmet: 40,2
Çalışan Nüfusun Sektörel Dağılımı (%)	Tarım: 2,5 Sanayi: 19,8 Hizmet: 77,7	Tarım: 74,8 Sanayi: 7,2 Hizmet: 18

Tabloda verilen bilgileri karşılaştırarak hangi ülkenin daha gelişmiş olduğunu gerekçeleri ile yazınız.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

12. SINIF COĞRAFYA DERSİ
2. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU

SENARYO 2

Ünite	Kazanımlar	Soru Sayısı
KÜRESEL ORTAM: BÖLGELER VE ÜLKELER	12.3.4. Türkiye'nin içinde yer aldığı jeopolitik bölgelerle olan ilişkisini açıklar.	1
	12.3.6. Teknolojik gelişmelerin, bölgeler ve ülkeler arası kültürel ve ekonomik etkileşimdeki rolünü açıklar.	1
	12.3.7. Ülkelerin gelişmişlik seviyelerinin belirlenmesinde etkili olan faktörleri açıklar.	1
	12.3.8. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin ekonomik özelliklerini karşılaştırır.	1
	12.3.9. Ülkelerin bölgesel ve küresel ilişkilerini doğal kaynak potansiyeli açısından değerlendirir.	1
	12.3.10. Dünyadaki başlıca enerji nakil hatlarının bölge ve ülkelere etkisini açıklar.	1

Örnek Senaryo 2	
Soru Sayısı	**Ölçülen Bilişsel Düzey**
3 soru	*Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular* *1, 2 ve 5. sorular*
3 soru	*Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular* *3, 4 ve 6. sorular*

2. SINAV

COĞRAFYA 12

Adı ve Soyadı: Sınıfı: Numarası:

SENARYO 2

Kazanım: 12.3.4. Türkiye'nin içinde yer aldığı jeopolitik bölgelerle olan ilişkisini açıklar.

1. Balkanlar, Kafkasya, Orta Doğu ve Orta Asya'nın oluşturduğu coğrafyanın merkezinde yer alan Türkiye; kara, hava, deniz, demir yolu ve boru hatları taşımacılığında oldukça avantajlı bir konumdadır. Özellikle son dönemde ulaşıma yönelik bölgesel ve küresel ölçekte yapılan yatırımlar Türkiye'nin jeopolitik önemini daha da artırmıştır.

Buna göre, Türkiye'nin jeopolitik önemini artıran ulaşım alanındaki yatırımlarından üçünü yazınız.

SENARYO 2

Kazanım: 12.3.6. Teknolojik gelişmelerin, bölgeler ve ülkeler arası kültürel ve ekonomik etkileşimdeki rolünü açıklar.

2. Teknoloji dünyasında yaşanan gelişmeler, yeni iletişim modelleri ve yeni yaşam biçimlerini ortaya çıkarmıştır. Söz konusu gelişmeler, iletişim araçlarının kullanım yoğunluğunu etkileyerek dönemlere göre farklı şekilde sınıflandırılmasına neden olmuştur.

Buna göre teknolojik gelişmelerin iletişim araçlarında meydana getirdiği değişimi bir örnekle açıklayınız.

SENARYO 2

Kazanım: 12.3.7. Ülkelerin gelişmişlik seviyelerinin belirlenmesinde etkili olan faktörleri açıklar.

3. Aşağıdaki tabloda bazı ülkelerin 2021 yılındaki yıllık nüfus artış hızı ve şehirleşme oranı verilmiştir.

Ülkeler	Yıllık Nüfus Artış Hızı (‰)	Şehirleşme Oranı (%)
K	38	48
L	2	80
M	19	63
N	0	85
P	-5	90

Tablodaki bilgiye göre, verilen ülkeleri gelişmişlik seviyesi yüksek olandan düşük olana doğru sıralayınız. Yaptığınız sıralamanın nedenini açıklayınız.

SENARYO 2

Kazanım: 12.3.8. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin ekonomik özelliklerini karşılaştırır.

4. Aşağıdaki tabloda Avustralya ve Nijer'e ait bilgiler yer almaktadır.

Özellikler	Avustralya	Nijer
Ekonomik Sektörlerin GSYH'deki Oranı (%)	Tarım: 2,1 Sanayi: 27,4 Hizmet: 70,5	Tarım: 40,3 Sanayi: 19,5 Hizmet: 40,2
Çalışan Nüfusun Sektörel Dağılımı (%)	Tarım: 2,5 Sanayi: 19,8 Hizmet: 77,7	Tarım: 74,8 Sanayi: 7,2 Hizmet: 18

Tabloda verilen bilgileri karşılaştırarak hangi ülkenin daha gelişmiş olduğunu gerekçeleri ile yazınız.

SENARYO 2

Kazanım: 12.3.9. Ülkelerin bölgesel ve küresel ilişkilerini doğal kaynak potansiyeli açısından değerlendirir.

5. Tabloda Venezuela'nın 2010, 2015 ve 2021 yıllarında kişi başına düşen gayri safi yurt içi hasıla (GSYH) ve 2021 yılına ait GSYH büyüme oranı verilmiştir.

	Yıl	Dolar
Kişi Başına Düşen GSYH	2010	13.847
	2015	11.439
	2021	4.773
GSYH Büyüme Oranı (2021)	% - 35	

Venezuela, 302,8 milyar varillik kapasitesiyle dünyanın kanıtlanmış en büyük petrol rezervine sahip ülkesidir. Ancak ülkenin kişi başına düşen gayri safi yurt içi hasılası verilen dönemlerde azalmıştır.

Bu durumun nedenini açıklayınız.

SENARYO 2

Kazanım: 12.3.10. Dünyadaki başlıca enerji nakil hatlarının bölge ve ülkelere etkisini açıklar.

6. Aşağıdaki haritada Rusya ile Avrupa ülkeleri arasındaki petrol ve doğal gaz boru hatları gösterilmiştir.

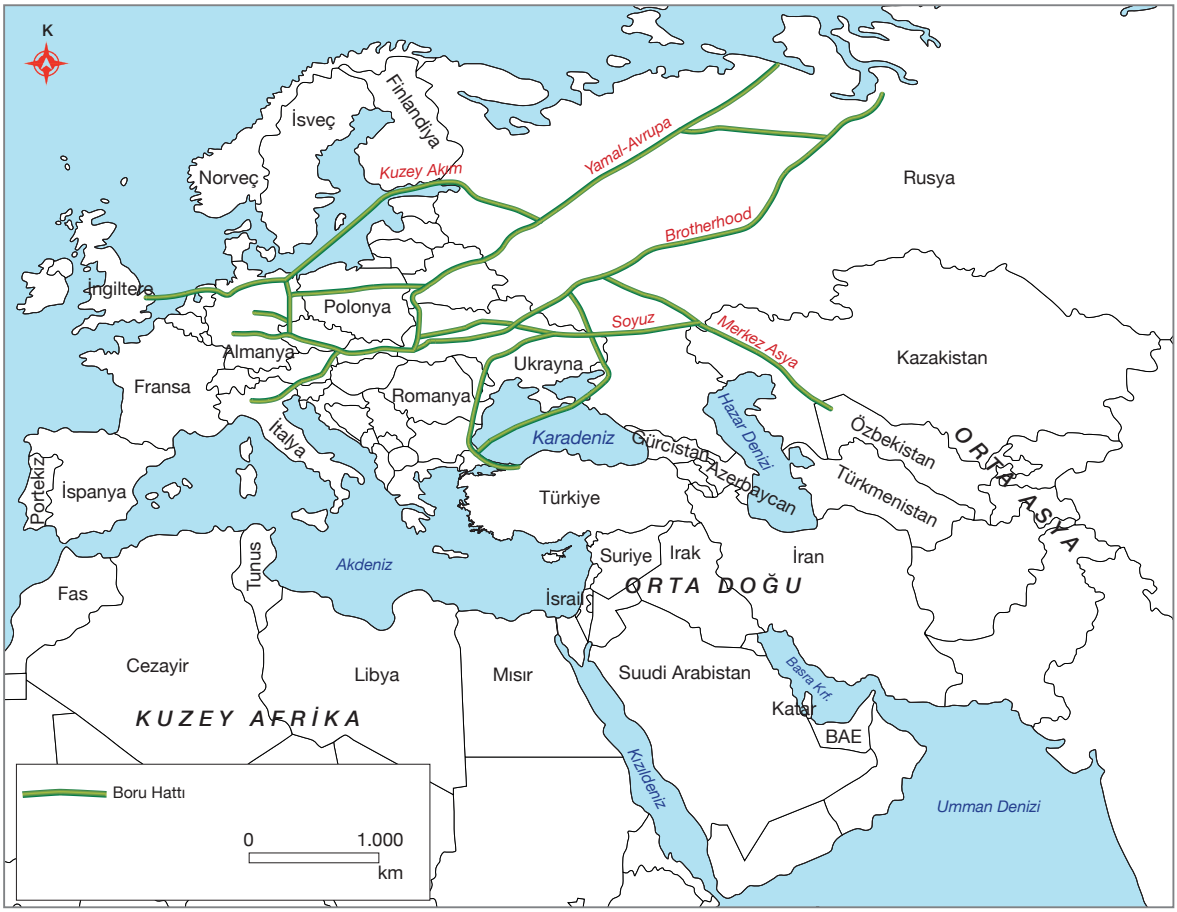

Avrupa ülkeleri, Ukrayna-Rusya arasında yaşanan savaş nedeniyle petrol ve doğal gaz akışının aksama ihtimaline karşı alternatif enerji kaynakları aramaya başladı. Bu kapsamda Avrupa ülkeleri, enerji arz güvenliğini sağlamak amacıyla dünyadaki ispatlanmış petrol ve doğal gaz rezervlerinin yaklaşık yarısını elinde bulunduran Orta Doğu ve Orta Asya ülkelerine yönelmişlerdir.

Bu durumun Türkiye'nin jeostratejik önemine etkisini açıklayınız.